

CUPRINSUL:

	Pag.
Educația Copilului în Familie (continuare) <i>Angelo Patri</i>	1
Părerii cu privire la un localism educativ în <i>Valea Jiului M. Lenkei</i>	9
Vocațiunea-Conf. D-lui Prof. Rădulescu-Motru <i>Natanail N. Crucian</i>	14
Pregătirea pentru clasă, <i>I. I. Flitan</i>	17
Pedagogie și iredentism, * * *	19
Propunere de amendamente la proiectul de lege, <i>redacția</i>	21
Recenzii, * * *	22
Regulamentul fondului de ajutorare al învățătorimii <i>Hunedorene</i>	25
Apel, <i>I. Comșa</i>	27
Dela Asociația Învățătorilor Hunedoreni	27
Cronica Măruntă	29

Revista „Plaiuri Hunedorene“ apare lunar sub conducerea unui comitet de redacție compus din:

Sabin Jula — Simeria, președintele Asociației învățătorilor,
A. Constantinescu — Hunedoara, v.-președintele Asoc. înv.,
Ioan Ciora — membru în Comitetul Asociației învățătorilor,
Nicolae Crețu — Orăștie,
I. Morțun — Simeria, secretarul Asociației învățătorilor,
Alexiu David — Petroșani, institutor,
Gh. Ittu — Petroșani,

Redacția : AL. DAVID. — Administrația. GH. ITTU.

COLABORATORII REVISTEI

Izabela Sadoveanu și Apostol Culea — București, Olimpia Teodoru — Lugoj, Victoria Popagoga — Hunedoara.

Constantin Sporea, Victor Solomon, Elena Sporea, I. Mișu, N. Sporea și Iosif Stanca — Deva, I. Măgură.

Constantin Stan și Petre Petrescu — Sibiu, Vasile Lucaciu — Petroșani, Marin Biciulescu — București, P. Rusu — Tebea, Alexiu David — Petroșani, Sabin Jula și I. Morțun — Simeria, Nicolae Crețu — Orăștie, A. Constantinescu și Valeria Nemet — Hunedoara, Ioan Baci — Răcăștie, Daniil Popescu — Hășdat, Pavel Popescu — Peștișul-Mic, Pompeiu Hossu Longin — Vulcan, Sterian Ciucescu — Ruda, N. Roșca Greci, G. Mironescu — Iași, I. Bura, Pavel Lazăr — Brad, M. Butoi — Luncoiul-de-sus, G. Enescu — Pitești și N. Danielescu — Deva, Elisabeta Beisser-Ghelar, Nicolae Manea-Curpeni, M. Bogza, E. Dan, Veronica Oana, Gh. Ittu, P. D. Cristea, V. Popa, Veturia Mărginean, Emilia Ivașcoiu, P. Simoiu, Gh. Foteșcu, D. I. Băgescu, Gh. Beuran, Ion C. Florea, I. Barna, O. Dubenschi, N. Manea, M. L. Rames, V. I. Mareș, I. Mermezeu, I. Mânduc, I. Trifoiu, I. Brătulescu, T. Ittu, Hartwig Fr., Ion Sântimbreanu, Maria Lenkei, Ana Husti, Șp. Popescu.

Manuscrisele se vor trimite direct redacției.

ABONAMENTUL: 100 LEI

Abonamentul și anul revistei se socotește după anii școlari adică dela 1 SEPTEMBRIE la 1 IULIE

EDUCAȚIA COPILULUI în FAMILIE

(Urmare)

de ANGELO PATRI

El poate, de fapt, și câteodată și face, dar de cele mai multe ori se cruță de aceste griji. Unii copii nu învață să se îmbrace singuri până ce devin mari și până ce o mare trebuință nu-i silește să se grăbească. Copilul de opt ani nu este împins de niciun interes, când se îmbracă singur. Aceasta este un lucru greu pentru el și reclamă o pregătire pe care el nu o are.

Ațiunea îmbrăcării, cere o mulțime de mișcări lipsite de orice interes. Copilul îndeplinește o serie, oricum ar fi ea, cu mare greutate. Ceeace explică de ce nu se poate pregăti pentru masă, fără a fi supus la o serie de controale. Imbrăcarea și pregătirea pentru masă aparțin aceluiași fel de activitate.

Cea mai bună cale de urmat este de a pregăti, de cu seară hainele, așa încât, dimineața, el să le găsească gata în ordinea în care-i slujesc. După aceea ședeți în apropierea lui și ajutați-l în timp ce se îmbracă. Incheiați-i butonii mai duri, legați-i cravata și probați-i șireturile dela ghete. Veți sfârși prin a câștiga timp. Când va ajunge vârsta de desvoltare, în care se stabilesc obiceiurile, el va fi câștigat alte idei și alte interese cari vor face ca el să se îmbrace singur și repede.

Gata pentru prânz

„Petre, pentru a miia oară îți spun, lasă-te de joc și mergi de îți spală mâinile. Cred că, dacă vom trăi o mie de ani, mereu va trebui să-ți spun acest lucru.

Belly arată-mi mâinile tale. Mereu aceleași! Mergi, spală-ți mâinile și fața și perie-ți părul. Mi se pare că ați fi destul de mari, ca să vă gândiți singuri că trebuie să fiți prezentabili la masă. Mă gândesc în ce fel să vă pedepsesc, când veniți neșpălați la masă. Iată totul“.

Pedepsirea nu le va ajuta mult și poate nimic. Nici un copil nu întrerupe jocul spre a-și spăla mâinile și fața, spre a fi astfel prezentabil la prânz, dacă nu este cel puțin ziua lui onomastică sau ziua de Crăciun. Finețele vieții ceremonioase nu sunt în natura copiilor, și tocmai pentru aceea este nevoie să fie cultivate cu multă stăruință.

Cel mai bun lucru, este să-i chemi cu un sfert de oră înainte de prânz și să-i lași să lucreze cu săpunul, cu apa, cu perile și cu ștergătorul. Aprovizionați-vă cu un semnal, un clopoțel sau o fluerice, ca să-i chemați în fiecare zi, la aceeași oră. Se vor spăla în toate cele 15 minute, deoarece copiii sunt foarte domoli în astfel de lucruri.

O mamă dela țară a descoperit un foarte bun metod pentru acest scop. Lângă tindă este o bancă pe care copiii, vara, o folosesc drept suport pentru lighian. Inapoi ea este o încăpere în care, afară de apă, sunt lighiane mici, săpun, ștergare și alte lucruri necesare pentru spălat.

Sunt patru copii, și fiecare își umple lighianul lui, îl duce pe bancă, se spală conștiincios, își dau ajutor reciproc. Aceasta le dă și lor posibilitate de a simți plăcerea produsă de joc, și de a alunga mare parte din murdărie, înainte de a intra în casă. După aceasta ei merg în camerele lor spre a-și complecta toaleta, începută în anticameră.

Numai înainte de a părăsi camerele lor, îi inspectează câte cineva și le dă ultima mână de ajutor. Inainte de a fi intrat în sala de prânz, ei au avut timpul să se liniștească, și conștiința că sunt ei de ei prezentabili, le dă un sens de pace, cu lumea și cu ei înșiși, sentiment care va permite mâncărilor ca să le facă cel mai mult bine posibil.

Timpul pe care l-au petrecut spălându-se și îmbrăcându-se, îi va feri de observații la masă, observațiuni care jignesc și pe cel ce le face și celor ce li se fac, fiindcă sunt cauze de întristare pentru familie și strică plăcerea pe care fiecare o simțește, găsindu-se împreună cu ceilalți la masă.

Incercați să dați semnalul de spălare și îmbrăcare cu un sfert de ceas înainte de ora prânzului și veți vedea cât de mult vă va ajuta la toți.

P e r â n d

„Marieta folosește-te și de cuțit! Dece trebuie mereu să-ți repet același lucru?“ Intreagă familia întrerupe mâncarea și fixează pe Marieta cu privire rece și desaprobătoare. Ea lasă cuțitul să cadă, încearcă apoi să-l oprească, dar nu-l ajunge, ci sparge paharul de apă al mătușei Elena.

„Ați mai văzut o astfel de fată?“ întrebă mama, în timp ce Maria se înroșește și se agită.

Stai dreaptă, copilă. Umerii tăi acuși îți ajung la urechi“, adaugă bunica din cealaltă parte a mesei.

„Vei deveni cu timpul chiar cocoșată“, comentează unchiul, Petre, desaprobând.

— Invățătoarea ta nu te ia nicicând la răspundere pentru felul cum șezi, cum mergi și cum te miști? întrebă mătușa Elena. Nu înțeleg cum poate să sufere acest lucru, avându-te

mereu înaintea ochilor, clătinându-te cum ai obiceiul. Dar mi se pare că totul este zadarnic, fiindcă ești mai stângace decât oricând altădată. Când mergeam eu la școală...

„Hotărît“, aprobă tatăl, dar în zilele de azi, copiii nu acordă atențiune celor ce li se spune. Fiecare dintre noi a spus Marietei că este stângace și că se mișcă întocmai ca un sac de făină, dar înzadar.

„Dacă noi am avea numai jumătate din învățăturile ce ni s'au risipit, am fi perfecți. Nimeni nu dădea vreo atențiune felului nostru de a le face. Trebuia să mergem înainte cum puteam noi mai bine, și încercam astfel să ne învățara noi de noi. Dar copiii noștri?...“ și își frecă mâinile în semn de disperare. Sărmana Marieta, profund mișcată de micile ei imperfecțiuni, încearcă să înghită mâncarea. Pe măsură ce crește conștiința cusurilor ei, astfel crește și stângăcia mișcărilor ei. La fructe, copila vomitează în șorț întâia îmbucătură.

Marieta, ce ai? Nu poți mânca la fel cu celelalte ființe umane? strigă mama indignată.

„Nu“ răspunde Marieta înfuriată. Nu pot mânca până ce întregă familia se leagă de mine, la orice înghițitură. Aș voi să mă duc să nu mai văd pe niciunul, viața mea întregă.

„Marieta!“ tună tatăl.

Dar Marieta fugise în odaia ei, ca să plângă în liniște. Și în prânzitor cade o tăcere de plumb deasă și semnificativă. Atunci:

„Hotărît, e dureros să fii mereu înfruntat de întregă familia“ zice mama cu un fel de remușcare.

O p r i ț i - l

„Fetițo fă-mi plăcerea și du-te vezi ce face Toma și oprește-l“. Și profesorul, preocupat, pune la o parte o altă filă a lucrării sale. Cel puțin așa se spune despre ceea ce a zis el.

Eu cred perfect această poveste. Atâta lume este convinsă că orice ar face un copil, el trebuie, imediat, oprit din lucrul său, pentru a-l determina să facă un altul mai plăcut lor. Hotărît, ei nu pot să dea explicații clare asupra a ceea ce ar trebuie să facă copilul, nici pentru ce ocupația impusă de ei ar fi mai bună decât aceea, pe care au pus să o întrerupă. Dar la un lucru sunt gata întotdeauna: copilul nu poate avea dreptate: opriți-l.

Și astfel viața copilului se constituie dintr'o lungă serie de întreruperi, din zorii zilei și până la apusul soarelui. Dacă

mâncăm, câte unul se crede în drept să-l oprească, sfătuindu-l cum să țină lingura, și este foarte norocos, dacă nu va trebui să supoarte și o altă cercetare din partea vreunei persoane bine intenționate, care va încerca să-i arate maniera infailibilă de a evita vărsarea supei.

Lecciónile sfârșesc prin a isca o luptă între copil și învățător : în timp ce întâiu se nizuiește a-și vedea înaintea de lucru său, învățătorul nu admite să fie făcut decât numai într'un anumit chip stabilit. Copilul începe a scrie o compunere. Acum, vă întreb eu, cu toată sinceritatea, puteți voi să scrieți o întâmplare, fără să greșiți ortografia vreunei singure vorbe și aceasta dealungul multor, multor șire ? Puteți s'o scrieți toată caligrafic, șezând drept și ținând brațul și condeiul exact cum le ține copilul tipărit pe coperta caietului de caligrafie ? Puteți face acest lucru chiar în singurătatea odăii voastre de lucru fiind ?

Și totuși se pare că tocmai acestea sunt cerute dela copil, la o lecțiune de compunere. „Stai drept“. Ține picioarele întinse. Intoarce puțin foaia la dreapta. Ține condeiul mereu în direcția umărului. Incepe orice frază cu literă mare. Iată ! Ai murdărit hârtia ! Dacă nu ai fi muiat așa tare condeiul, nu făceai atâția „porci“...

O adevărată salvă de sfaturi și de ajutoare îl copleșesc pe copil, în timp ce el încearcă să scrie. Cu toate acestea el își dă totuși silința să dea învățătorului ceva, la sfârșitul lecțiunei. Ce copil bun și răbdător !

Acelaș lucru se întâmplă la amiazi, când sosește acasă. El crede acum că este liber pe un moment. Vrea să se joace și începe. Intre acestea sosesc și micii lui prieteni, născocesc îndată o manevră prin pădurea de la Robin Hodd. Cornul sună și trupele sunt gata de reînceperea luptei. Când jocul este mai frumos, apare mama la fereastră chemând : „Jacobe, pune repede bastoanele la locul lor. Grijiți că o să vă loviți, fără să băgați de seamă. E posibil ca să nu găsiți voi vreun joc mai puțin periculos ? Pune repede bastoanele și vino înlăuntru“.

„Mergeți și vedeți ce face copilul și opriți-l“.

Cum va putea el oare să găsească timpul suficient, spre a scăpa de tirania adulților și de a crește în pace ?

Câte ceva de făcut

Care este secretul să faci ca să fie copiii și mulțumiți și ocupați ? In mințile lor trebuie să fie gânduri sănătoase și mânuțele lor trebuie să îndeplinească lucruri utile.

Iepurașii cu părul moale, puii și urșii nu constituiesc partea esențială a acestui lucru ci sunt numai accesorii care pot să-l completeze. Dacă aveți în casă un copil foarte întreprinzător, ar fi bine ca să-l aprovizionați cu toate cele de lipsă pentru a putea construi: bile, găleți, nisip și cărămizi nu prea mici. Întreg acest material îi va sluji la clădirea de case, fiindcă atât ursul cât și păpușile nu pot să aștepte mai puțin.

Toți bobocii găștei așteaptă casa și dependențele. Chiar și păpușile și alte animale sunt folositoare, fiindcă ele vor ocupa diversele case, vor călători dealungul străzilor și vor popula satul.

Trebue să aveți un scrânciob cu două locuri: jocurile, cari pot fi folosite numai de câte un copil deodată, nu sunt populare: pentru a fi distractive, este necesar ca mai mult de unul să poată savura de plăcerile lui. Aceasta este, cert, o dispoziție fericită în copil, fiindcă numai astfel învață el a da și a primi în acelaș timp.

Apoi un cărucior încă este indispensabil. Și trebue să fie cel puțin atât de mare încât un copil să poată șede în el iar celălalt să facă pe calul de ham. Pe el se vor încărca nisipul, cărămizile și lemnul necesar la edificare. Pasager, adeseori, este câinele. Grija pe care o are copilul, îi dă posibilitatea să se gândească, să iubească și să lucreze pentru câte cineva care depinde de el. Câinele întrupează ideea unui lucru făcut în beneficiul altuia și prietenia lui leală face să se nască în inima copilului cea mai mare dorință de dragoste înflăcărată.

Nodul chestiunii consistă în a găsi ceva de făcut, ceva ce să intereseze și să și satisfacă în acelaș timp. Mulți cred că jocul ar fi întotdeauna și numai „joc de copii“. Și nu se gândesc că jocul este rostul copilului în viață, și că pentru el este o treabă serioasă. Cu ajutorul lui și prin multiplele experiențe pe care el i le oferă, copilul își face autoeducația. Ba, mai adaug încă: dela aceasta depinde dezvoltarea lui.

Copilul care se tânguește mereu că nu are nimic de făcut, va fi un stupid sau va crește câștigând un caracter urit, fiindcă a prins obiceiul să nu facă nimic. Va fi foarte greu să schimbi o astfel de obicinuință. Creierul său rămâne leneș, iar lenea în acest caz este sinonimă cu degenerarea.

Pentru aceasta dați mereu câte ceva de făcut copilului, stimulați ideile lui, până ce el va ști să-și găsească ocașiuni de lucru. El va construi și va crea, va imita și va pune în scenă lumea care-l înconjură și lumea pe care noi nu vom mai vedea-o niciodată: lumea copilului.

Faceți așa fel ca să fie mereu ocupat copilul și el va fi fericit și nu va aduce nici o neplăcere mamei sale obosite și îngândurate.

«Reiați răsuflarea»

— „Bun-ni, bun... bunică... Billie...“ Bunica privește pe deasupra ochelarilor și lasă să-i cadă lucrul din mână.

— „Oprește-te și așteaptă să-ți reiai răsuflarea“. Apoi dieretică mai departe, fără să se mai ocupe de Sonny.

Micuțul mai gâfâe încă câteva minute, se uită la degetele bunicii care se mișcă cu siguranță în jurul lucrului, își uită agitația lui, apoi zice: „Bunicuțo dragă, așa putea lua o bucățică de tortă?“

Bunica suride. Sonny, întotdeauna își aduce aminte de regulile bunei cuviințe, atunci când are nevoie de dulceață.

— „Da, o singură bucățică, fiindcă este aproape ora prânzului. Dar pentru aceasta ai venit?“

— „Nu, dar acum nu mă mai interesează restul. Voiu lua o bucățică de tortă și mă voiu retrage în grădină la joc“.

Bunica aprobă cu o mișcare de cap și copilul pleacă. Bătrâna doamnă știe bine că, intrase atât de agitat, conform obiceiului său, pentru a se plânge contra tovarășului său de joc și pentru a cere dreptate. El își perde mereu capul, și atunci se repede în casă spre a cere ajutor să și-l regăsească!

Fără a se obosi vreodată, bunica îi spune mereu: „oprește-te și așteaptă să-ți reiai răsuflarea. Nu încerca niciodată să strigi sau să faci altceva, fără a avea plămâni liniștiți, încât să poți respira lung. Dacă nu vei urma acest sfat, te vei prăpădi“.

Și aci-i mult adevăr. În zilele noastre, când ritmul vieții este atât de grăbit, copiii se simt împinși de graba generală. Ei cripesc neîntrerupt cu o respirație scurtă.

Este o calamitate. Respirarea trebuie să fie o mișcare inconștientă dar liberă și profundă, care prin ritmul său egal, să constituie o odihnă pentru corpul și pentru mintea copilului. Respirația neregulată este semnul cel mai sigur al unei excitații sau al unei boale.

Când copilul este speriat, perde respirația, inima îi înclăteaza gura, gândurile lui fug, ca oile spăimântate, dinaintea inamicului. El se simte pierdut, până ce nu va reuși să stăpânească respirația și să dirijeze ordonat puterile lui.

„Așteaptă să-ți reiai răsuflarea, Sonny. Nu încerca să vor-

bești nicicând, nici să faci vreun lucru, fără să ai plămâni liniștiți. Incearcă să nu perzi niciodată stăpânirea respirației.

„Când vei fi spăimântat, mânios sau în mare încurcătură, gândește-te la acest sfat al meu și nu face nimic înainte de a-ți fi reluat răsuflarea“.

Bunicul știe

Benjy frecventa grădina de copii. Ii plăcea nespus de mult să stea afară la aer. Era un copil sănătos, tare și activ dar mama lui tremura la gândul de a-l lăsa pe afară, fiindcă era sigură că vântul, ploaia și zăpada aveau să-i cauzeze rău.

Intr'o zi de Martie, vântul sufla groaznic : rămurele, frunze uscate, bucățele de hârtie sburau prin aer, în timp ce nori albi alergau pe cer, împinși de vânt. Era o zi foarte distractivă pentru copiii sănătoși și robuști.

Mama copilului privi dela fereastră afară și zise : Mă voi duce la școală să iau pe Benjy, fiindcă nu voesc ca el singur să înfrunte acest vânt. Și făcu astfel.

Luă copilul de mână și împreună ajunseră la picioarele dealului care ducea la casa lor. Aci se opriră pentru a se odihni. Mama se gândea : „E teribil acest deal ! Un copil nu va putea niciodată, să înfrunte singur acest vânt și să se urce până la vârful dealului. Sunt foarte mulțumită că am venit să-l ajut să se urce“.

Incepură a urca dealul. Adeseori se opreau spre a se odihni. Oridecâteori mamă-sa-i spunea să întoarcă spatele vântului pentru a-l face să-și „reia respirația“, el răspundea : „Nu am nevoie de a relua respirația, mamă, îmi place vântul, este atât de distractiv când ne urmărește“.

In vârful dealului se întâlniră cu bunicul care ieși spre a-și face preumblarea, și se opriră spre a schimba câteva vorbe. Benjy, simțindu-se liber, alergă jos până la poala dealului. Mamă-sa se necăji foarte.

„Cum se va urca el iarăși până aici ? Și gândindu-mă cât am luptat ca să ajung până aici ! Imi vine totuși să mă reîntorc spre a-l ajuta să urce“.

„Nu, nu, stai pe loc“, zise bunicul, „Uită-te, se urcă el singur“. Copilul se urca curajos.

„Iată-l sosește“ zice bunicul cu mândrie. Lasă-l singur. Are nevoie să înfrunte vântul. Este un semn bun la un copil și-i va face bine învățând că el poate stăpâni și vântul și co-

lina. Este dreptul lui: lasă-l să lupte cum știe el mai bine*.

Bunicul știa. Invățase că cea mai bună parte a noastră este lupta și stăpânirea de sine. Invățase că fiecare trebuie să-și ducă propria luptă și să suporte, cu suflet tare, întâmplările vesele sau triste. Nefăcând-o sau făcând mai puțin, este egal cu admiterea falimentului.

Absurditate

Copiii le plac absurditățile și este bine acest lucru. Iubesc rimele absurde, conversațiile absurde. Marea parte a resurselor limbajului lor aici își au originea.

Invățat-ați vreodată când ați fost mic, absurdul alfabet? Este foarte distractiv! Este câte o absurditate pentru fiecare literă. Copiii nu se obosesc nicicând cântându-l și râd cu mare veselie.

Litera „G“ este întotdeauna o cauză a perplexității copiilor, dar orice greutate dispare când se învață versurile care i-au fost dedicate și sunetul literei, pe care ei îl repetă între chicotiri de râs.

„G is goat all spotted with brown,

When he doesn't lie still

He walks up and down.

G, g, g,

Good little goat“ 1)

Ultimii „g“ se pronunță foarte tare, apoi se bate cu piciorul și capra pare a sări, copiii râd din tot sufletul.

Mă gândeam tocmai la acest alfabet absurd și la distracția ce procură copiilor și la marea lui utilitate practică, când o mamă reproșa fetiței sale, care cânta, fără să se obosească, mereu aceleaș versuri.

„Lasă-te de a mai cânta această absurditate“ ,porunci mama. Las-o și dacă vrei să cânti, cântă cel puțin „Umbra mea“ și vei învăța ceva.

Eu tremurai, sperând că sfatul nu va fi urmat. Și nici nu a fost urmat. Copila se depărtă puțin și începu iar cântecul. Nu se obosea nicicând repetându-l și-i plăcea foarte mult.

În acelaș timp se deprindea să vorbească englezește prin experiență și practică, cele mai bune mijloace de a învăța o limbă.

Din când în când, un înțeles încâlcit nu este gustat numai de copii ci și de oamenii cei mai buni. Dacă ați uitat aceste rime, și aveți copii în jurul vostru, cumpărați cât mai repede o nouă ediție și frunzăriți-o împreună cu dâșșii. Copiii au nevoie de aceste absurdități. Probabil și voi.

1) „G“ este o căpriță, care atunci când nu doarme, nu stă nicicând pe loc G g g, scumpă căpriță!

PĂRERI CU PRIVIRE LA UN LOCALISM EDUCATIV ÎN VALEA JIULUI

Minierii din Valea-Jiului trăesc în centre asemănătoare unor mici orășele și fiindcă felul lor de trai le permite, își trimit regulat fetițele la școală, dar numai cam până la clasa III-a sau a IV-a primară. De aci înainte numărul lor scade vertiginos. La cursul supraprimar, abia dacă se pot vedea câteva, și acestea, numai din familii, ceva mai răsărite, mai în bunăstare. Nici aplicarea strictă a legii, din 1924, la începutul ei, nu le-a putut aduce pe băncile școlii, dar mai târziu, după ce, frânele s'au mai slăbit, școala înscrie foarte puține din ele. Or, tocmai în aceste clase supraprimare li s'ar putea da acestor fete, o educație folositoare, potrivită cu felul lor de viață și cu împrejurările, cu totul specifice, în cari au să trăiască ele.

Să examinăm puțin felul prezent de viațuire și comportare al soțiilor de minieri din Valea-Jiului, în comparație cu ceea ce cred că ar trebui să fie și spre care tinde școala să le crească,

Felul de viață a soțiilor de minieri

După observațiile mele de aproape 13 ani, majoritatea soțiilor de minieri au o situație superioară, țăranelor. Locuiesc în case societare, având bucătărie, cămară, și o odaie. În jurul casei, au o mică curte, o grădiniță mică de flori și una ceva mai mărișoară pentru zarzavat. Cuptorul de pâine este în stradă și e comun. Atât e tot ce ar cădea în grija directă și în competența soției minierului, lasă că, grădina în cele mai multe cazuri o muncește minierul însuși, în orele sale libere. Ceea ce îi revine femeii nu este peste puterile ei chiar dacă la acestea s'ar mai adăoga și creșterea a doi, trei sau 4 copii. Presupunând că ar fi o gospodină înțeleaptă și harnică, totul în jurul și în interiorul locuinței ei, ar trebui să fie curat. Mai mult de cât atât, ea ar putea și ar avea timp să mai întreprindă și alte lucrări casnice pentru a contribui la îndestulirea familiei sale. Unde lucrurile se prezintă astfel, (durere numai în foarte puține familii, încât s'ar putea număra pe degete) acolo familia minierului este bine îmbrăcată, bine hrănită, întotdeauna mulțumită de sine și de rostul său, copiii curat îmbrăcați, trimiși regulat la școală și având întotdeauna toate rechizitele necesare. Soțul unei astfel

de gospodine se simte bine în familia lui și nu se gândește nici la cârciumă, nici la alte distracții. Majoritatea, însă nu face așa. Cele mai multe minerite se scoală dimineața târziu, lasă să se adune murdărie prin casă, prin curte, când coc pâinea își petrec zile întregi cu aceasta, fiindcă adunându-se mai multe la cuptorul din stradă, clevetesc fel de fel de fleacuri uitând cu desăvârșire de locuința neorânduită, de copii, de toate datoriile lor de soție, mamă și gospodină. După opt ore de muncă grea și periculoasă, îi sosește soțul din lucru, negru la față ca un hornar, obosit și flămând. Soția, dacă întâmplător mai e și neserioasă îl primește cu dispreț, o mâncare nu-i poate oferi, o băutură răcoritoare și reconfortantă, cum ar fi un sirop, nu știe sau nu vrea să-i întindă. În acest caz, când și copiii îi țipă de foame, locuința întoarsă, murdară, nu are unde-și întinde corpul istovit, mai este vre-o mirare oare că drumul cârciumei începe să-i facă cu ochiul și că din pricina neglijenței femeii, o familie începe să se surpe, să se nărue și să se dea spre perzanie lentă?

Dar afară de acest mobil sufletesc foarte puternic, mai există și o cauză fiziologică ce-l împinge pe miner la băutura alcoolică și anume. El lucrează la adâncimi de sute de metri sub pământ, unde căldura e așa de mare încât minerul și iarna se desbracă până la cămașă și astfel lucrează. Locul unde lucrează are aerul încărcat cu praful de cărbune, cu gaze otrăvitoare, cari toate istovesc corpul, slăbindu-l și moleșindu-l. Un așa corp trebuie să-și recâștige apa pierdută în chipul arătat mai sus. Cei mai mulți mineri, întrebați în aceste momente ce preferă mai curând, mâncare sau băutură spun că setea grozavă îi face aproape să uite că li este și foame.

În astfel de împrejurări, dacă soțiile acestor mineri ar fi pricepute și cu destul tact, prin pregătirea de băuturi răcoritoare, nevătămătoare sănătății, prin vorbe sugestive, arătând soților lor, ce minunată și bună este apa acestei regiuni față de alte părți, unde oamenii sunt siliți să bea apă sărată, rea și de multe ori nici aceea nu o au și când o au trebuie s'o aducă dela depărtări mari, cu multe sforțări, cu siguranță ar alunga orice gând de cârciumă. Ba chiar, cred că istețe ar putea trece și acelea soții, cari ar mai aduce la masă, din când în când și câte un vin sau bere, neuitând să arate bărbatului în cuvinte cât mai potrivite, deosebirea cea mare între a bea în cârciumă, în atmosfera îmbâcsită și nesănătoasă, între oameni rătăciți și răi, și între fericirea unui tată de familie, de a închina câte un păhărel

sărbătoresc, cu ai lui, cu rudenii, sau chiar și cu prieteni—oaspeți. O mamă bună, cu oarecare simț educativ înăscut sau însușit prin imitație dela învățătoarele bune, pot să facă minuni cu copiii lor, mângâindu-și copiii și în acelaș timp, indemnându-i la fapte și la deprinderi bune: „Ce frumos ar fi să faci tu cutare lucru“! „Ce copil harnic și cuminte ar avea mama dacă ai fi așa și așa“. Acestea sunt puternicele sugestii cari pornite într'adevăr dela inimă, pătrund cu putere de a se sălășlui veșnic în sufletul copilului. Noi învățătoarele cari vorbim astfel cu elevele noastre știm ce putere educatoare se ascunde în dosul lor (bine'nțeleș dacă pornesc din suflet și sinceritate).

Oare pentru oamenii mari nu este eficace tot aceeaș pedagogie? Aceeaș căldură sufletească ce pornește din adâncă convingere, că știi ce vrei, că ce vrei va fi bine! Și mama bună trebuie să fie înainte de toate soție bună! Soția exercită întotdeauna o mare înrăurire asupra soțului ei. În rău sau în bine. În cazul nostru, fiindcă ne gândim la soția bună și la mama bună pe care trebuie s'o avem și vom avea-o și fiindcă este vorba și de o regiune minieră, unde bântue alcoolismul, soția bună trebuie să exercite cea dintâi și cea mai puternică influență binefăcătoare, asupra soțului său. Când o astfel de soție va ști, fie prin cuvintele ei calde, fie prin orice fel de manifestare, să-și înalțe soțul, atunci când a săvârșit fapte bune, cuminiți, atitudini echilibrate, când va ști să aprecieze după cuviință ceea ce merită atențiune și se va ști coborî și acolo unde a căzut bărbatul, ca să-l ajute să se salveze, fără a-i arăta cel mai mic dispreț; aceia merită într'adevăr să poarte numele ideal, pe care-l poartă. Avem și până acum exemple nenumărate, când femei de acestea au pus în tălpi și au făcut oameni așezați și de omenie din deaceaia chiar, cari se credeau poniți iremediabil pe povârnișe.

Am dat poate prea mare extindere acestei părți! Având însă în vedere că, de aici depinde și fericirea familiei în cazul dat, și posibilitățile de bunăcreștere ale copiilor și prin aceasta îmbunătățirile sociale ce se așteaptă prin și dela educație (fie prin școală, fie prin familie) nu poate fi de prisos ceea ce am spus, atunci când vrem să ne apropiem idealul pe care vrem să-l ajungem. Căci s'o spunem hotărît cam așa ar fi idealul de femeie, pe care am vrea să-l crească școala noastră, mai cu seamă în această regiune bântuită de alcoolism și de alte mari neajunsuri.

Rezolvirea gravei probleme a alcoolismului numai prin educația femeii se poate obține.

Am pus problema de mai sus la loc de frunte și încerc să o luminez cât mai mult, fiindcă sunt ferm convinsă că dela rezolvirea ei fericită și cuminte pornesc toate celelalte lucruri bune și atingerea celorlalte scopuri educative dela ea depind în mare măsură. Când norul acesta întunecos va dispărea de pe orizonturile minții minerilor, un cer luminos și senin va deschide drumuri largi unei oarecare bunăstări materiale, unei liniști familiare, unei păci sociale și unei eficace și rodnice acțiuni educative. Ce teren prielnic vor avea atunci învățătorii, preoții și toți cei ce vor avea de semănat cuvinte, învățături și bune deprinderi. La școală vor veni atunci copiii bine hrăniți echipați cu toate cele necesare, ba se va mai putea face ceva și pentru oropsita școală de azi, pentru împodobirea și înzestrarea ei pentru prefacerea ei în atelier de muncă așa după cum o cere pedagogia timpurilor de azi. Se vor găsi, atunci, bani și pentru cartea bună, ce zace azi părăsită în prăfuitele rafturi de edituri sau librării, cărora le merge foarte prost, în timp ce cârcumele înfloresc chiar în vremuri de mare criză ca cea de azi.

Despre acest adevăr și-au dat seama perfect de bine, în primul rând direcțiunile și conducerea societăților miniere din Valea Jiului, cari au făcut diferite încercări pentru stârpirea răului. N'au luat însă nici o măsură mai de seamă, fără a se fi consultat în prealabil cu învățătorii, fără să țină seamă de hotărârile aduse în conferințele corpului didactic sau în cadrul cercurilor culturale. Dovezi din trecut despre aceasta găsim în procesele verbale de ședințe al corpului didactic.

Învățătorii au fost deci, întotdeauna cei cari au contribuit cu lumina lor și au dat idei bune cu privire la înfiriparea instituțiilor de educație ce s'au realizat, fie prin bunăvoința patronilor, fie prin lupta dată de sindicatele muncitorești. Ideia de a da minerilor, răsplata muncii, parte în alimente parte în bani, prin faimoasele magazine de alimente, cu prețuri reduse, a pornit tot din capul învățătorilor și a fost pusă în serviciul educației cu scopul vădit și mărturisit pe față, mai târziu, de a salva măcar o parte din câștigul minerului pe seama familiei sale, altfel, mulți capi de familie cheltuind banii pe băutură, familia lor era expusă, de multeori, la foame. Se mersese și mai departe, într-o vreme, când și cărțile elevilor de școală erau asigurate dela începutul anului prin rețineri din salariul părinților (în multe cazuri, mai contribuia și direcția minelor).

Acest obicei bun, că directorii și conducătorii societăților miniere, în toate chestiunile de educație și învățământ se consultau în prealabil cu șefii corpului didactic, sau țineau strictă

socoteală de desideratele educative formulate de dânsii se menține și azi, când societățile miniere nu mai întrețin ele însăși școli proprii, cum întrețineau în trecut, ci caută pe alte căi să vină în ajutorul celor de stat, existente și să întindă câte un sprijin moral și material învățătorilor.

În ce privește lupta contra alcoolismului, nu știu precis în urma cărei intervenții fericite, s'a mers cu un pas hotărâtor și mai departe, realizându-se un vechiu desiderat educativ, formulat în discuțiile cotidiene dintre învățătorii din regiune, anume ministerul muncii a luat dreptul advocaților de a reține leafa muncitorilor, pentru datoriile făcute pe băutura. Și este foarte ușor de înțeles, cu cât se bea mai mult atunci, când se bea pe credit, (e cunoscută ușurința omenească), decât azi când cârciumarii numai dau decât pe bani gata! În vremurile acelea, fără nici-o frână oficială și socială, consumația alcolică și-a ajuns culmea, în Valea-Jiului, într'un an 29 milioane lei (vezi colecția „Gazetei Jiului“) mărturie tristă despre acele vremi. Inchipuți-vă ce ar fi dacă de aceștia s'ar fi cumpărat cărți bune și s'ar fi fondat instituții de folos social sau ajutor mutual!

Dealtfel toți ziariștii, anchetatorii, sociologii cari au făcut anchete în această societate românească din Valea Jiului, care repet trăește în condițiuni de viață cu totul speciale față de restul țării, și-au rezumat parte din observările lor de frunte prin exclamația. „Dascăli și conducători ai minerilor, scăpați pe acești nenorociți din ghiarele alcoolismului și le-ați redat toată liniștea și prosperitatea“!

La ce altceva a țintit măsura luată de fostul ministru al muncii *I. Răducanu*, prin înființarea (așa numitelor) ceainăriilor populare, unde minierii puteau primi câte un ceaiu dulce și cu lămâe, cu prețul de 1 sau 2 lei. Nu la înfrângerea sau temperarea alcoolismului? Că nu a reușit nici această măsură este fiindcă prea s'a scontat un rezultat grabnic, oficiul zahărului prea a voit să câștige mult, în cel mai scurt timp, că nu s'a respectat principiul pedagogic și natural al procedurii treptate și constante. Nu cu măsuri pripite și nerăbdătoare se va putea vindeca o cangrenă atât de gravă, ci numai cu măsuri educative binehibzuite și binepricpeute cari să activeze dela rădăcină, din adâncuri, de aceea ocupându-mă, în această lucrare special cu educația fetițelor de minieri, viitoarele „băeșițe“ de mâine, am atins chiar dela început și atât de pe larg, cea mai delicată și mai grea problemă a Văii Jiului, problema alcoolismului, care repet nu va fi remediată decât prin educația temeinică a fetițelor, pornită dela bază și clădită sistematic, conștient și temeinic.

(Va urma)

de **M. Lenkei**

Vocațiunea

Conferința d-lui prof. C. Rădulescu-Motru ținută în ziua de 13
Iulie la Sibiu cu ocazia cursurilor de vară ale Asociației
Învățătorilor din România, 1933

Vocațiunea nu se definește, cum am defini un obiect oarecare : ea se simte. Prin această conferință D-sa voește să facă loc în conștiința învățătorilor acestei vocațiuni, care se cere învățătorului timpurilor de azi.

Ce e vocațiunea ? Acțiunea ce o depune un individ, în vederea intereselor unui neam se numește vocațiune. Realizările de progrese sociale și intelectuale se produc prin contribuția ce o aduc indivizii izolați. Individul merge în direcția intereselor unei națiuni și aceasta este vocațiunea. Ceeace este instinctiv și intern unui individ, e natural și logic să ajungă la scop. Vocațiunea se produce numai în cazuri de prefaceri noi în viața socială și psihică a omenirii. În cazul de față în Europa e ceva ce se petrece, care cere învățătorului vocațiune. Ceeace se petrece în Europa are repercusiuni și asupra învățătorului. Există în Europa o criză foarte mare, care nu e altceva decât criza idealului pierdut. Vechiul ideal nu-și mai poate găsi loc în inteligența Europeanului timpurilor de azi.

S'a zis că politica e ceea care poartă vina acestei crize de ideal. Să o schimbăm și să introducem economismul. (La Londra a eșuat conferința economică, toți cereau să ne întoarcem la vechile principii economice, la legea ofertei și a cererei).

Criza economică ? Criza de Stat ? (Omul de școală primea îndrumarea dată de Stat în ce privește școala).

Idealul Statului era omul onest, omul cinstit, cum-pătat. Toți trăiam în acelaș ideal. Să facem din copiii noștri oameni productivi.

Acest ideal nu se mai respectă ; adevăratele state care mai țin la el sunt : Statul Fascist (Italian) și statul Hitlerist (German). Șomajul (în toate păturile) este tot

ce poate fi mai în contradicție cu idealul burgheziei de azi. Supraproducția ne-a dus la mizeria de acum. Cum se poate? Nu suferim din cauză că toți au prea mult de consumat, mai avem o mulțime de trebuinți pe care nu le putem satisface. Oamenii de stat cer reducerea producției — să se reducă ce nu se poate consuma. S'au produs prea mulți intelectuali (de aici mizeria și șomajul intelectual).

Munca satelor nu se resimte de acești intelectuali, „ei n'au fost produși pentru sate, ci a fost o accesione foarte mare spre orașe“. Din această cauză s'a produs criza.

Învățătorii au produs pentru alții (nu pentru sat) s'au trimis prea mulți la oraș.

Soluția: Să reducem școlăle? Un paradox!

Oamenii de stat propun legi peste legi. Filozofii propun: *Căutați ca din mijlocul D-vs. (învățătorilor) să iese acela (sau aceia), care să întruchipeze organizațiunea nouă, formularea unui ideal nou.* Din profesiunea de învățător să răsară (să se ridice) vocațiunile pentru școală și de aci va porni reformarea ei și toate legiuirile se vor face în spiritul noii acțiuni.

Dar mă veți întreba: Bine D-le profesor, dar ce fel de vocațiune ne trebuie nouă?

Ca să vedeți ce rol mare joacă vocațiunea: în timpul revoluției celei mari (1848) s'a introdus în școală metoda intuiției. Reforma n'a pornit dintr'o legiuire școlară; ea a plecat dela câțiva indivizi cu totul izolați, dela aceia cari s'au certat cu legile școlare, au rupt contactul cu ele și au urmat metode noi (nu-i mai mulțimea vechea metodă și au găsit alta). Toți oamenii mari sunt oameni de vocațiune. S'a dezvoltat foarte mult industrialismul și din această cauză Europa nu mai putea trăi cu vechea metodă și a găsit pe cea intuitivă. În cazul că n'ar fi înflorit Industria, Europa n'ar fi cunoscut metoda nouă, am fi trăit noi mult și bine cu vechea metodă.

Nu există vocațiune decât atunci când se anticipează ceva de interes general. Învățătorii erau la început o corporație de meșteșugari, s'au schimbat în urmă, căci societatea burgheză o cerea. Învățătorul și-a ajuns scopul, de a fi educator asupra celor pe care îi instruește. E un progres când d-l Ștefănescu-Goangă vine dela Cluj și vă vorbește de nouile metode pentru studiul individualității.

Educatorul trebuie să orienteze bine copilul în mediul în care se găsește (trăește). Inzestrarea spiritului, care n'a corespuns mediului, e lipsa intuiției la copilul dela țară; aceasta e dovada de felul cum s'a dat inzestrarea. S'a făcut mai mult educația inteligenței.

Un lucru nu se discută de pedagogi: Simțul timpului, (nu-l accentuăm) a avea o cultură specială a timpului?

Din punct de vedere psihologic: perceperea începutului și a sfârșitului; ele zi de zi trebuiesc cultivate la copil.

Tineretului îi e foarte greu să înceapă ceva, nu știe cât va dura și când se va sfârși. Lipsește curajul de-a începe, continua și sfârși un lucru, căci toate lucrările sunt înlănțuite una de alta, Exactitatea joacă un rol foarte mare. Românul privește viitorul prea optimist, el este prea integralist, prea identifică națiunea cu eul său propriu. Șomajul taie orice avânt.

Calea de urmat: *Dintre noi să iasă oameni de vocațiune, care să fixeze noi ideale.* Școala de sat să rămână o școală numai și numai pentru sat, căci 90% dintre școlari rămân la sat, ei să cunoască cărțile și să fie cărturarii satului.

Identificarea învățătorului cu interesele satului: este o nouă lozincă, pentru care se cere vocațiune.

Se propune: *Localizarea școlii.*

Se cere: *Deplină autonomie a școlii de stat,*

Viitorul: *Identificarea sufletului înv. cu interesele satului.*

Natanail N. Crucian

PREGĂTIREA PENTRU CLASĂ

Dacă unui profesor secundar, care e specializat într'o anumită materie și tot i se impune o reîmprospătare a materiei și o pregătire a lecțiilor ce predă, cu atât mai mult se impune aceasta învățătorului, care are să hrănească sufletul copiilor cu câte ceva din toate domeniile.

Să-mi fie iertat dacă am îndrăsneala să afirm că unii dintre noi ne pregătim adesea prea superficial, sau uneori nu ne pregătim deloc. Știu că avem drept scuză greul vieții, salarii mizere, criză, etc. totuși datoria dascălului conștiincios este să și pregătească întotdeauna lecțiile ce predă, dela primii până la ultimii ani ai carierei sale.

Pregătirea este de două feluri: pregătire generală și pregătire imediată.

Pregătirea generală o formează capitalul de cunoștințe de tot felul, pe care cineva îl posedă, adică cultura generală. Această cultură, pe lângă că ne este suportul puternic în școală, ea ne dă valoarea și prestigiu și în societate. Ea se capătă prin citirea de cărți și reviste de tot soiul.

Pregătirea imediată constă din reîmprospătarea subiectului de predat, din scrierea planului lecției sau măcar din cercetarea vreunor planuri scrise, procurarea materialului didactic, etc.

În ceea ce privește această pregătire sunt două păreri: Unii susțin că e mai bine ca învățătorul să se pregătească la începutul fiecărei săptămâni pentru toată săptămâna, iar alții că e mai bine să se pregătească pe fiecare zi. Fiecare din aceste procedee își are părțile sale de avantaje și desavantaje. Cei ce susțin pregătirea săptămânală, arată că prin acest procedeu nu sunt expuși să aibe zile în care din cauză de împrejurări neprevăzute să nu-și poată pregăti lecțiile și să se prezinte astfel în fața clasei. Apoi acest procedeu avantajează programul învățământului pe cercuri concentrice, pentru cei ce voiesc să l facă.

Cei cari susțin pregătirea zilnică, au drept argument că pregătirea săptămânală fiind pentru timp multșor, ne aduce la lecții lipsite de prea multă vigoare, viață și claritate, pregătirea nefiind proaspăt făcută.

Cum se întâmplă foarte adesea și 'n cazul de față, procedeul cel mai bun este cel de mijloc, adică este bine să ne servim de amândouă procedeele deodată. Înainte de a începe o săptămână școlară e necesar să chibzuim și să cercetăm în chip sumar lecțiile ce avem să predăm în acest timp. Făcând aceasta, ușurăm mult și pregătirea zilnică.

De obicei lecțiile se scriu în așa zisul caiet de planuri. Un coleg îmi mărturisea cândva cum își scrisese absolut toate planurile numai în cele 2—3 zile și nopți din ajunul examenului, pe care le a așternut pe caet în pripă, fără să le fi trăit și fără să le fi trecut prin inima sa. Este o mare greșeală să nu înțelegi nevoia pregătirii pentru clasă și mai ales a formării unei norme de predare!

Numai în primii ani învățătorul are să-și scrie planurile de lecții și de aci încolo poate doar să se călăuzească după ele, adăogând ori suprimând câte ceva.

Unii obișnuiesc să scrie planurile cu mari și deosebite îngrijiri: caligrafie, cu diferite cerneluri și sublinieri, cu floricele, etc, făcând din ele obiecte de lux și de sărbătoare. Se face altfel o inutilă risipire de timp cu acele broderii.

Unii pedagogi critică aspru—și pe bună dreptate—caietele de planuri. Ei recomandă în locul lor foi volante care să fie aranjate în mici dosărașe sau într'un singur dosar. Un inspector școlar strein, istorisește cu vie impresie cum a găsit o veche învățătoare ce avea un caiet de planuri de lecții după cari preda de câteva zeci de ani. Caietul avea filele îngălbenite și fusese păstrat din primii ei ani de dăscălie, fără să i se fi adus vreunei lecții nici cea mai mică modificare. Inspectorul se exprimă: Fusese păstrat ca niște moaște sfinte.

Fiind dat că procedeele evoluiază, uneori se modifică chiar, se înțelege că e mai de preferat întreb-

înțarea dosarelor, întrucât putem să modificăm sau să suprimăm anumite lecții, să adaogăm altele, etc.

În ceea ce privește lecțiile practice publicate în cărți și mai ales în reviste didactice, ne sunt de mult folos, fiindcă mai întotdeauna ele sunt bine întocmite. Trebuie însă să ne fie numai ca un mijloc de control. Invățătorimea franceză, în partea II-a a admirabilei sale reviste „L'école & la vie“ are la dispoziție planuri și îndrumări pentru întreaga săptămână. Nouă însă, până în prezent ne lipsește o asemenea revistă.

Cu mijloacele, multe ori puține, ce avem la îndemână, se impune să ne prezentăm în fața clasei totdeauna pregătiți, căci oricât am fi de talentați, numai așa putem să dăm roade cu adevărat bune.

I. I. FLITAN, învățător
Petrița

Pedagogie și iredentism

Prietenia italo-maghiară a făcut ca revistele fasciste italiene să-și deschidă larg coloanele lor publiciștilor maghiari și informațiunilor școlare cu privire la Ungaria. Astfel în revista „*Revista Pedagogica*“ anul XXIV fasc. V, de sub direcția lui Luigi Credaro găsim două articole semnate de Dr. Margareta Radics din Budapesta, unul asupra *Invățământului civic în școala primară ungurească după profesorul Iuliu Drozoy*, iar al II-lea, „*Viața în școlile medii ungurești*“. În acest din urmă articol autoarea introduce prin arătarea cum de entuziast a fost primit ministrul Instr. Publice italiene, Balbino Giuliano, cu ocazia vizitei sale la școlile medii din Budapesta și că această simpatie este mai veche, de pe vremea când Kossuth legase prietenie cu Mazzini și Garibaldi, luptând toți pentru libertatea popoarelor lor. Cum Horty știe italienește și cum a învățat și Conte Kuno Klebelsberg ministrul Instr. Publice, introducând-o apoi și în școlile medii, etc., etc. Arată cum s'au dezvoltat școlile medii dela anul 1848, cum au funcționat dezvoltându-se în timpul absolutismului Austriac (Entwurf der Organisation der Gymnasien un Realschulen in Ostereich) cum acest Entwurf a dat basa modernă a școlii maghiare de azi.

După ce arată cum s'a dezvoltat școala medie ungurească

pe timpul absolutismului austriac, strânsă în chingile aspre ale Contelui Thun, care a fost necruțător în aplicarea dispozițiilor date de dânsul, cum s'a bifurcat liceul unguresc în clasic și real, cum au funcționat paralel școalele catolice numite „regie“ alături de cele protestante, cum apoi s'au dezvoltat pas de pas până după războiu și prin ce peripeții au trecut în timpul regimului bolșevist de sub domnia lui Bela Kuhn, când elevii ajunseseră să formeze soviete cari dispuneau și asupra profesorilor dacă pot să predea sau nu.

Autoarea arată și viața externă a școalelor ca: administrația școalelor medii, numărul profesorilor, clasificări, registre, examene, vacanțe, conferințele cu părinții în care se discută cu ei câte o problemă de educație, dată de minister, cum de pildă, dacă să se permită sau nu participarea elevilor la baluri, la corso, la strandul comun etc., etc., cât de mult este prețuit sportul în Ungaria, ș. a.

Și apoi ca orice ungar din ziua de azi nu uită, se înțelege, să spună și scopul suprem al creșterii în aceste școale și acest scop cred că l-ați și ghicit deja, este iredentismul. Ea spune, dacă idealul educativ al italienilor și francezilor este imperialist... al nostru (adică al Ungurilor) este *iredentist*, *le inspirăm tinerilor gândul iredentist al Ungariei, care trebuie să se reîntregească spre a fi așa cum a fost odată. Voim să îndrăgească pe eroii trecutului glorios: să se îndurereze de tragedia națiunii, să devie lucrători harnici și inteligenți, ca toți, însuflețiți de aceeași dorință, să pună umărul la renașterea Patriei.*

(Textual: „Noi ungheresi ispiriamo ai giovani il pensiero irredentistico dell' Ungheria, che dovrete tornar ad esser integra, come una volta. Vogliamo che amino gli eroi del passato glorioso: che si dolgano delle tragedie della nazione: che diventino lavoratori asidui ed intelligenti; che tutti animati dallo stesso desiderio, pongano mano al rinascimento della Patria“).

Iată cum se îmbină de frumos pedagogia ungurească cu iredentismul și cum se găesc atâtea publicațiuni străine să facă loc acestei propagande ticăloase, la care noi, dacă nu putem răspunde așa cum ar trebui, să o știm cel puțin și să ne oțelăm sufletele și să fim gata oricând a pară atacul ce ni se pregătește neîncetat.

Dar când ungrorii pun atât de deschis această chestie menită să aprindă ura între popoare, ce curaj și cu ce drept vin

să pârască la Societatea Națiunilor că în manualele noastre s'ar batjocori poporul maghiar ș. a. ?

Provocarea unguerească neîncetată n'a ezitat să invadeze până și în blândul domeniu al pedagogiei, deaceia se cere ca și noi dascăli români să fim cu ochii în patru, să le urmărim toată mișcarea, nimic să nu ne distreze atenția în alte părți !

Propunem amendamente la proiectul de lege

La articolul 1, după vorba oameni să se mai intercaleze și „cinstiți, morali“.

La art. 23, aliniatul II în loc de 30 zile să se pună 15 zile.

La art. 32, aliniatul II să se suprimе.

Art. 44 să se suprimе.

La art. 51 să se suprimе ultima frază, dela „La condiții“.

Articolul 53 să se modifice astfel: Intreținerea învățământului primar este în *sarcina statului*. El plătește personalul didactic din sume luate din bugetul statului, iar din cota de 16% aruncată asupra tuturor comunelor, atât urbane cât și rurale, centralizată pe administrații financiare, va plăti trimestrial, anticipat, prin perceptorate, bugetele tuturor școalelor de stat, bugete care se vor alcătui de învățători, împreună cu comitetul școlar local, *după norme bine stabilite* de către Consiliul școlar regional.

La art. 54, în loc de comunele se va pune *Statul*.

Art. 56 să se suprimе.

Art. 14, 57, 58, să se suprimе (articolul acesta e cel mai nenorocit din lege).

Art. 61, 62, să se suprimе.

La art. 191, punctul *b*, să se pună doi învățători din învățământul primar urban și doi din învățământul primar rural.

La art. 202, după aliniatul 6 să se intercaleze:

4. Organizația și administrația școlară.

Art. 211 să se suprimе.

Art. 316 să se suprimе.

La art. 225 să se mai adauge un aliniat și anume: „Învățătorului, care are locuință proprie într'o comună învecinată,

să i se admită a locui mai departe acolo, cu condiția ca distanța să nu fie mai mare de înđoitul razei școlare. (3 km.).

La art. 231, punctul 4 să fie suprimat.

La art. 233, punctul 4, să se elimineze cuvântul *guvern*.

La art. 242, la aliniatul 2, să se mai adauge „150% după 30 ani.

Observare. Acestea ar fi amendamentele pe cari le socotim necesare. Cum cheile de boltă ale școalei sunt frecvența și întreținerea materială a școalei, cred, cu toată tăria, că se impune modificarea neapărată a art. 53 în sensul propus de mine, ca astfel să se asigure pentru fiecare școală un mijloc sigur de întreținere, căci cu sistemul de azi, care spre uimirea și stupefacția noastră, îl vedem adoptat mot-à-mot și 'n noul proiect, școala nici nu trăește, nici nu moare, își trage numai sufletul de pe o zi pe alta. Școala primară trebuie întreținută de stat, altfel nici un progres nu va fi. Inșăși faptul că alcătuitoarii proiectului au spus în diferitele articole: comunele vor face cutare, culare..., cu atâta sfântă simplitate și naivitate, ne dovedește că proiectul a fost făcut de oameni cari habar n'au ce se întâmplă în comune cu întreținerea școalei. Sunt așa de departe de realitate, ca cerul de pământ. Dacă se va vota articolul sus menționat așa cum e în anteproiect, atunci legea s'a născut moartă, ea nu va avea nici o înrăuire înspre bine. Școala rămâne și pe mai departe a nimănu, *cenșereasă*.

Asigurați școalei minimul necesar și slujitorilor ei un traiu măcar modest și suficient; atunci școala va face un pas însemnat înainte, astfel toate's iluzii și autoînșelăciuni.

REDAȚIA.

RECENZIE

C. Rădulescu-Motru : „*Vocația factor hotărâtor în cultura popoarelor*“. (Editura Cassei Școalelor, București, 1932).

Vocația este realizarea în fapte a idealului; o chemare către noi înșine. Până în prezent, vocația a fost explicată sub diferite credințe sau forme. Profesioniștii de diferite categorii, au fost luați drept oameni de vocație. Mașinismul contimporan este socotit drept o finalitate socială. Dar mașinismul este o simplă creație a spiritului prin care se realizează vocația; dec această eră a mașinismului a fost așteptată, având terenul pre-

gătit, dar nu este o finalitate socială., un ideal. Vocația este o dotație dela natură, de care omul se folosește în mod instinctiv, desinteresat. Profesioniștii, nu fac parte din această categorie, căci ei lucrează de dragul câștigului. Nașterea omului de vocație este determinată de anumite cerințe ale vieții omenirii. Ei servesc totalității (societății), prin inovația lor, la care se adaptează societatea.

S'a creiat și o pedagogie a vocației, cu o ramură socială și una individuală. Pedagogia vocației, are în vedere puțința de a afla copiii cu dispoziții vocaționale. În acest sens, pedagogia individuală a vocației se ocupă de primele două faze ale vieții omenesti : copilăria și pubertatea. Copilăria este o pregătire a omului pentru viața socială ; deci ea este un port-altoi biologic pe care se altoește socialul. De modul cum se termină copilăria, mai repede sau mai târziu, vom cunoaște copiii cu, sau fără vocații. Dragostea de vocație se prinde numai după ce au fost bine pregătit prin autonomia copilăriei lor.

În faza pubertății se hotărește vocația, căci funcțiunile sufletești iau structura definitivă. Pedagogia vocației, în ramura socială ne arată că vocația este deșteptată prin ivirea unor variații originale, utile totalității sociale și au caracterul vocației. Pentru cunoașterea variațiilor din abilități trebuie să cunoaștem în adâncime cultura aceluia popor. Cultura nu este o haină sufletească pe care poporul s'o împrumute dela unii oameni cu gust, ea este haina crescută dela natură prin viața poporului și deci n'o putem împrumuta. Pentru cultivarea vocației se cere necondiționat seriozitatea instituției. Rareori vocația s'a dezvoltat contra mediului, (unu la un secol). Pe lângă că mediul nu este prielnic, dar desoltării vocației i se mai pun și piedici. a) Trivialitatea vieții școlare, adică școalele unde munca se face de mântuială. Din acest mediu, scapă copiii de elită. b) Misticismul pe care-l au unele școli. Acesta este mai primejdios decât trivialitatea, lovind direct în cei ce scapă de cea dintâiu.

Nu trebuie confundată vocația cu omul reprezentativ al mediului sau al unei grupări sociale ; nici omul politic, cu acela de vocație politică, pentru că acesta din urma se ivește acolo unde se află dinamica premergătoare vocației. Această dinamică se numește mesianismul popoarelor. El este idealul de care se leagă originalitățile naționale pe terenul civilizației.

Vocația, n'a lipsit nici dela poporul Român ; studiul ei întâmpină greutăți, pentru că este un popor în curs de formație

culturală. Apoi se știe că nimeni nu poate să fie profet în țara lui; ori, vocația fiind un fel de profeție, n'a putut fi studiată de un român. Însăși îndrumarea în studiul ei, a fost greșită, căutându-se vocația unde nu se putea găsi. Acel popor are vocații, care a contribuit la fondul etern al culturii universale. În această privință, poporul nostru ne dă ceva uimitor. El este bogat în asemenea opere prin munca anonimă a celor de jos. Și numai în mică măsură prin munca individuală a celor de sus. Popoarele occidentale sunt bogate în vocații individuale. Poporul românesc, datorește tot ceea ce s'a înfăptuit colaborării colective.

Așa stând lucrurile, autorul zice că ar fi foarte greu de precizat care ar fi orientarea pe viitor în privința vocației. Individualismul occidental a fost introdus la noi dela jumătatea secolului trecut, dar n'a dat rezultate bune. Aceasta nu pe motivul că Românii ar fi contra europenizării, deci a individualismului, punând și mai departe bază pe munca colectivă ci tocmai pentru că individualismul n'a fost înțeles așa cum trebuia.

Spiritul individualist apusean, este producător de opere durabile și aduce cu sine aspirațiile vocaționale ale indivizilor, dar cu condiția ca acești indivizi să trăiască în mijlocul unor instituții cu o viață sinceră și sănătoasă. Să nu împrumutăm numai fațada individualismului, care se traduce în capricii. Trebuie împrumutat însăși fondul instituțiilor.

Lucrarea ilustrului profesor C. Rădulescu-Motru, este de o reală valoare și de o deosebită însemnătate. Toți acei chemați trebuie să aibă conștiințiozitate, perseverență la muncă și să aprecieze timpul. Om de vocație este acela, care găsește în muncă întregirea sa ideală.

ROMAN S. BOBARU

— *Alexiu David*: „*Situația învățământului primar din jud. Hunedoara*“. Petroșani, 1933. Intr'o interesantă și documentată broșură, ne înfățișează d-l A. David învățământul primar din județul Hunedoarei trecând în revistă toate etapele prin care a trecut învățământul poporului din acel colț de țară dela ivirea primelor licăriri a învățământului poporului și până la anul 1930. Se evidențează în mod deosebit evoluția învățământului în prima decadă de stăpânire românească.

Felul cum e redactată, privind, învățământul sub toate aspectele, reprezintă o adevărată valoare în monografia învățământului primar.

Din: „*Școala Noastră*“, Zalău No. 8 din Octombrie 1933.

FONDUL DE AJUTORARE

al învățătorimei „Hunedorene“ aparținătoare Asociației
învățătorilor din județul Hunedora

REGULAMENT

Art. 1. — Pentru a feri familiile învățătorilor de lipsurile dureroase și de umilințele la care pot fi expuse cu prilejul dureros și trist al decedării învățătorului, învățătorimea aparținătoare Asociației Hunedorene, precum și toți pensionarii cari fac parte din Asociațiune, cu asentimentul și concursul binevoitor al organelor de control, se asociază și creiază prin contribuțiuni obligatorii, un fond numit: „Fondul de ajutorare al învățătorimei Hunedorene“, din care să se dea ajutoare momentane familiilor membrilor decedați ai acestei Asociații.

Art. 2. — Membri ai acestui fond sunt și vor fi în mod obligatoriu toți învățătorii și pensionarii aparținători Asociației învățătorilor din județul Hunedoara.

În baza datoriei lor morale de ajutorare reciprocă și a declarațiunii lor de aderență integrală la cele crprinse în acest regulament, care se verifică și se aprobă de adunarea generală a Asociației județene.

Art. 3. — Acest fond formează proprietatea membrilor lui, enumerați în art. precedent.

Art. 4. — Cotizațiile obligatorii de membrii sunt :

a) O cotizație unică de fondare de lei 100 (una sută) la activarea fondului.

b) O cotizație de regie de câte lei 50 (cinci zeci) după fiecare caz de deces de membru contribuabil.

Aceste cotizații se achită la casieria Asociației județene prin rețineri din salariul sau pensia membrului sau prin achitarea directă de către el.

Art. 5. — La decedarea unui membru contribuabil al fondului, familia sau persoana încredințată cu înmormântarea lui, ridică imediat în baza dovezii de deces și a chitanței vizată de autoritatea imediat superioară, dela Casieria Asociației un ajutor în bani :

a) membru necăsătorit	lei 10.000 (zece mii)
b) „ căsătorit fără copii	„ 15.000 (cincisprezece mii).
c) „ „ cu un copil	„ 20.000 (douăzeci mii).

- d) „ „ cu doi copii „ 25.000 (douăzeci și cinci mii)
 e) „ „ cu trei și mai mulți copii lei 30.000
 (treizeci mii).

Art. 6. — Calitatea de membru al acestui fond încetează :

- a) Prin deces.
 b) Prin neachitarea taxelor de regie după 6 cazuri de deces de membru scadente indiferent de cauză.
 c) Prin eșirea membrului din corpul didactic, în cazul acesta dacă îndeplinește cele prevăzute la art. 4, litera b. continuă să rămână membru al fondului și pe mai departe.

Art. 7. — Din cotizațiile de fondare, escedente, donațiuni, capitalizări, dobinzi etc., cari constituiesc veniturile Fondului de ajutorare al învățătorilor Hunedoreni, care fond după trecerea de 5 ani de ființare sau și mai degrabă, își va putea amplifica scopul în înțelesul ca să se distribuie din el și ajutoare membrilor în viață ai lui, ca de pildă ajutoare pentru infirmitate, boală, etc.

Art. 8. — „Fondul de ajutorare al învățătorimii Hunedorene“ cu toate evidențele lui despre membrii contribuabili, decese, ajutoare, fond de rezervă etc., se conduc și administrează în registre speciale și după normele de administrație școlară în vigoare, de Comitetul Asociațiunii județene în colaborare cu un comitet special compus din 4 reprezentanți autorizați ai adunării generale a membrilor contribuabili.

Art. 9. — Fiecare caz de deces, de ajutor învățătoresc, precum și fiecare bilanț de gestiune anuală încheiată a fondului se publică în organul oficios al Asociației județene „Plaiuri Hunedorene“.

Art. 10. — Modificarea acestui regulament, sau eventual desființarea „Fondului de ajutorare al învățătorimii Hunedorene“ se va putea face numai la cererea și în baza votului a două treimi din numărul total al membrilor contribuabili, vot nominal exprimat în adunare generală anume convocată pentru acest scop.

Art. 11. — În cazul desființării „Fondului de ajutorare al învățătorimii Hunedorene“ în condițiunile prevăzute la art. precedent, întreaga lui avere precum și fondul de rezervă va rămânea în administrația Asociației județene, ca un fond de caritate pe seama familiilor învățătorilor lipsiți din județ.

Art. 12. — Acest „Regulament“ respective: „Fondul de ajutorare al învățătorimii Hunedorene“, intră în vigoare și începe să activeze cu începere dela 1 Octombrie 1933.

Acest „Regulament“ dupa ce a fost cetit în adunarea generală ținută la 2 Octombrie în Simeria și după ce a fost votat pe articole și în general, Adunarea generală îl aprobă și declară de înființat „Fondul de ajutorare al învățătorimii Hunedorene“ începând cu data de mai sus, adică 1 Octombrie 1933.

Simeria la 1 Octombrie 1933.

(ss) **Sabin Jula**, președinte.

(ss) **I. Morșun**, secretar.

Verificatori : (ss) **M. Bogza**.

DOMNILOR COLEGI!

Adunarea generală ținută în Simeria în unanimitate a primit și aprobat Regulamentul de față al Fondului de ajutorare al învățătorimei Hunedorene în forma și redactarea lui de față. Cu bucurie îl vestim și aceluia, cari n'au putut participa la adunarea generală, spre luare la cunoștință și conformare. Înființarea acestui fond răspunde unei necesități imperative, mai ales acum în timpurile acestea grele de criză și este menit a aduce alinare și o ușurare în fiște care familie dăscălească, atunci când ia este mai crunt lovită de soartă, când trebuie să se despartă de acela care este mai scump în familie, adecă de capul ei.

Ca mandatar al Adunării Generale împreună cu Comitetul Asociațiunii în baza mandatului primit și în baza Art. 1 din Regulament s'a dispus ca din salariul de pe luna Octombrie 1933 să se încaseze direct din reținere din salar (conform Art. 3 litera b) de către președintele și casierul Asociației suma de 100 lei dela fieștecare membru al Asociației, iar suma încasată până la utilizare să depune la Banca Națională.

Domnilor Colegi! fiind acest fond prima realizare practică și deopotrivă de folositoare pentru toți ni se impune în mod firesc tuturor și o armonică împreună lucrare, deci apelăm cu toata dragostea frățească la toți colegi, ca împreună lucrând, să dovedim că putem face ceea ce este util și folositor, deci la îndeplinirea îndatoririlor ce le avem unul față de altul vă chem și vă zic „Toți pentru unul și unul pentru toți și cu nădejdea și încrederea deplină în binele ce voim a-l face cu Dumnezeu înainte.

I. COMȘA

Dela Asociația Inv. Hunedoreni

PROCES-VERBAL

Înceeată în ședința comitetului Asoc. Inv. din Jud. Hunedoara, ținută în ziua de 2 Noembrie 1933, în orașul Deva.

Prezenți au fost, pe lângă membrii comitetului și președinții de subsecții.

D-l Sabin Jula, președinte, deschide ședința și pune la ordine de zi următoarele puncte, înșirate mai jos și discutate.

I. *Adresa reg. înv. din Cluj, No. 66 | 933.* Reg. Cluj anunță și convoacă pentru ziua de 26 Noembrie a. c. ad. g-lă extraordinară, pentru care se delegă D-nii S. Jula și I. Ciora.

D-l I. Ciora face o expunere asupra discuțiilor și hotărîrilor luate în ședința comit. reg. ținut în ziua de 1 Octombrie.

S'a hotărît ca raportul secretarului Asoc. Județene, prezentat în fața Ad. g-le din 17 Septembrie să fie înaintat regionalei.

II. *Fondul de ajutorare a învățătorilor din jud. Hunedoara :*

Pentruca fondul de ajutorare, preconizat în adunarea generală, să poată lua ființă cât mai grabnic și ale cărui statute s'au votat, dându-se totodată împuternicire comitetului pentru executare, din salariu depe luna Octombrie a. c. se va face reținerea de 100 lei.

Cotizațiile încasate, alcătuind un fond, va fi administrat de d-l casier I. Popovicu.

Președinții de subsecții vor înainta de urgență un tablou cu membrii. În numărul revistei din luna Noembrie, vor apare statutele acestui fond.

III. *Banca învățătorilor și banca inter-școlară.*

D-l S. Jula expune ideia Ministr. Instr. Publice, de a se înființa în capitala fiecărui județ, câte o bancă cooperativă inter-școlară. În consecință ar fi bine ca, acum deodată să-se înființeze numai de credit și mai târziu și de consum.

Comitetul, totuși găsește că ar fi lucrul cel mai potrivit, n timpurile de azi, când criza răvășește în toate căminurile să se înființeze o bancă a învățătorilor din județ, care să funcționeze după sistemul băncilor populare.

S'au împărțit statutele cooperației pentru studiere și la prima întrunire a comitetului, se vor face observațiile necesare, apoi se va începe acțiunea de înființare și funcționare.

IV. *Organizarea subsecțiilor.* Se constată că sunt organizate conform statutelor. D-nii casieri de subsecții sunt făcuți atenți să ducă o contabilitate corectă și fidelă, iar d-nii secretari să ducă scriptele în regulă. Toată activitatea subsecțiilor să fie adusă la cunoștința biroului Asoc. județene cu sediul în Simeria, ca să se poată face un raport detaliat, la sfârșitul anului, despre întreaga activitate a Asociației.

V. *Cotizațiile anuale pentru Asociație :* Cotizația de membru al Asoc. se va încasa conform statutelor, adică 1% din salariu de bază plus gradațiile.

S'a cerut ca ministerul de finanțe să urgenteze plasarea bo-

nurilor de salariile restante din 1931. S'a expediat telegrame D-lui D. V. Ţoni și Casei de amortizare, ca să-se prelungească termenul pentru depunerea cererilor de bonuri, avându-se în vedere că foarte mulți învățători nu au depus acele cereri, din cauza timpului prea scurt, acordat de minister.

VI. Învățătorii fără posturi, au expediat o adresă de mulțumire, pentru ajutorul dat din partea Asociației.

VII. *Revista „Plaiuri Hunedorene“, condițiile de apariție :*

Revista „Plaiuri Hunedorene“, va fi tipărită la Tg.-Jiu de oarece s'a făcut cea mai bună ofertă din partea tipografiei de acolo. În corpul revistei vor apare din când în când clișee și cor pe 2 voci.

S'a făcut o cerere către Asociația generală să intervină cu toată energia pe lângă minister, pentru modificarea legii pensilor în senzul : ca pensia să fie regulată în momentul trecerii în cadrul pensioniștilor, iar învățătorilor cu anii de serviciu necalculați la pensie, să li se calculeze toți anii serviți în învățământ.

Biroul și delegația permanentă a Comitetului Județean sunt însărcinați să rezolve circulările și adresele sosite dela centru, fără a mai convoca comitetul.

Președinte,
(ss) Sabin Jula

Secretar,
(ss) Ion Morfun

CRONICA MARUNTA

— *Buletinul Cărții Românești* No. 8—9 din Aug. Sept. a. c. aduce ultimele noutăți apărute pe piața cărții. La rubrica „Educație și învățământ“ găsim : *Ghiață Petre, Adina și Voiculescu* : Examen de admitere în licee, școli normale, seminarii, licee militare, *Savopol G. C.* : Câteva chestiuni de educație ; iar la rubrica *Pedagogie* : *Nicolai Ferdinand* : Copii rău crescuți, *Vâlcovici V.* : Un examen de bacalaureat din sesiunea Sept. 1932. Buletinul mai dă un articol despre scriitorul Gr. Tăușan și un fragment din conferința „Ideile și cărțile generației tinere“ de R. Dinu.

„Școala noastră“, revista colegilor sălăjeni, care apare la Zalău, în anul al X-lea sub conducerea fericită a d-lui rev. școlar D. Mărgineanu, numărul din Oct. în afară de unele judicioase articole, o monografie și o cronică bogată aduce articolul d-lui D. Mărgineanu : „Aspecte din învățământul nostru“ în care d-sa desvăluie, cu toată competența și curajul, cauzele nefaste cari trag învățământul primar spre mormânt. Cităm un pasagiu : „Învă-

țătorul este lăsat singur, pentru salvarea ei materială, ca și când școala ar constitui un bun exclusiv al lui și nu ar fi o pârgie pentru ridicarea culturală a masei și cel mai eficace mijloc de echilibrarea sufletească a societății“, iar mai departe... multe din organele administrative în drept, nu-și îndeplinesc îndatoririle ce le au față de școală și de multe ori îți face impresia că, patronează conștient și c'un oarecare deliciu această situație, înregistrând ca o victorie regresele școlii. Cea mai teribilă crimă națională. Ce ironie!“..

— *Voința școlii*, care apare la Cernăuți în al XI an este un organ de luptă, duce admirabile campanii împotriva nedreptăților ce se fac membrilor corpului didactic, contra politicianismului în școală și contra colegilor inconștienți cari se lasă conduși de demagogi ce urmăresc spargerea solidarității noastre.

— Din „*Revista Învățătorimii Gorjene*“ remarcăm articolul d-lui *P. P. Popeangă*: Noua reformă a programei analitice.

— Din *Tinerimea Română* remarcăm articolele: *Biblia în România de Scriban*. Un italian care ne iubeste (Mario Ruffini) de Dan Simionescu, iar numărul din urmă pe lângă un editorial închinat M. S. Regelui și alte articole de seamă găsim un fragment din *Geniu Pustiu*, inedit de Mihail Eminescu intitulat: „*Toma Nour în ghețurile Siberiene*“ ș. a.

— *20 ani dela moartea lui Dr. Petru Pipoș*. Revista „*Școala Vremii*“ dela Arad, numărul din Oct. c. este închinat memoriei marelui și neuitatului profesor și pedagog ardelean, Dr. Petru Pipoș, mort acum 20 ani. cunoscut lumii de azi prin manualele sale de psihologie și pedagogie, cari abia dacă au putut fi întrecute de alți autori mai noi. Vrednicul profesor dela Arad a fost însă și un profesor de mare valoare și strălucire, lăsând dăre adânci nu numai pe unde a lucrat direct și personal dar și în sufletul altor dascăli și elevi cari s'au adaptat spiritualității din scrierile sale. Vrednica publicație face un mare act de recunoștință și pietate reînviindu-i memoria prin închinarea întregului număr scumpei amintiri.

Afară de clișeu bustului de bronz, care i se va ridica la

Arad de către „Societatea Dr. P. Pipoș pentru studiul copilului român“ sunt înserate următoarele articole: Apus de soare semnat de Dr. T. Botiș, 20 ani dela moartea lui P. Pipoș și o serie întreagă de reproduceri din manuscrise rămase dela ilustrul dispărut, scris de d-l T. Mariș, apoi închee cu discursul rostit la mormântul defunctului de către d. I. Moldovan..

— *Pedagogul ardelean O. Ghibu de 50 ani.* Profesorul și pedagogul ardelean, O. Ghibu, dela Cluj împlinind 50 ani de viață rodnică în muncă școlară și în numeroase scrieri începând dela „*Limba nouilor cărți bisericesti*“ și până la a 42 lucrare asupra *Statusului* romano catolic, a fost sărbătorit la Cluj. Revista pedagogică *Statul și Școala* a d-nilor *Iencica și Goga* i-au închinat, din acest prilej, întâiul număr din acest an al menționatei reviste. Sărbătoritul are merite de organizator școlar, de luptător neînfricat pe vremea asuprii maghiare și de critic acerb a tuturor actelor de administrație și de comandament școlar. În această privință dela culegerea tuturor greșelilor din manualele școlare (începând cu abecedarele) și pană la lovitura cea mare de ciocan, pe care o măsoară din când în când, lipsei de orientare și de o busolă dreaptă în politica școlară oscilatoare a Ministerului de Instrucție dela București, nimic nu i-a scăpat.

Felicităm conducerea revistei pentru frumoasa surpriză, prin care pune în lumină merite demne să fie cunoscute de toată lumea și mai ales cea școlară.

— *Sfințirea catedralei dela Cluj.* Conform tradiției rămasă dela falnicii voievozi români, cari după biruinți asupra dușmanilor, ridicau lăcașuri de închinăciune lui Dumnezeu și monumente vii pentru posteritate; în Cluj s'a sfințit Duminecă, 5 Noemvrie catedrala ortodoxă, numită și *Catedrala Unirii*, întâiul și cel mai de seamă monument românesc, ridicat în Cluj, în inima Ardealului, simbolizând unirea pe veci nedespărțită a tuturor Românilor. Impreună cu întreagă suflarea românească depretutindenți simțim fiorii unei bucurii nestăpânite și încă un motiv de mândrie în plus întrucât ctitorul acestei mărețe și falnice catedrale, episcopul Nicolae Ivan, la începutul carierei sale, a fost un coleg de al nostru, un învățător confesional, după cum însuși a mărturisit-o cu mândrie, la congresul dela Cluj.

— *Comitetul Asociației județene* a ținut două ședințe, întâia la 26 Octomvrie în Deva, unde membrii comitetului împreună cu cei adunați acoio au ascultat planurile și propunerile domnului inspector școlar Th. Rădulescu, privitor la înființarea unei instituțiuni de producție, consum și credit bazată pe sistemul cooperatist, spre a veni în ajutorul membrilor corpului didactic din județele Sibiu, Făgăraș, Hunedoara, cari până acum

au fost spoliați de toate lipitorile străine. Dorim din tot sufletul ca acest plan să poată lua ființă și să se realizeze cât mai curând. Este adevărat că nouă românilor ne cam lipsesc virtuțile cooperatiste și spiritul de economie, împrejurările grele, nevoia însă ne constrâng să apucăm și noi pe acest drum, care a dat puterea și chiagul marilor popoare din apus.

În a doua ședință ținută la 2 Noembrie tot în Deva s'au discutat și pus la punct chestiuni de organizare profesională.

— *Ședințele consiliului inspectorilor generali.* Conform unei hotărâri, ședințele consiliului de inspectorii generali se vor ține pe rând în diferite localități din țară, întâia ședință de acest fel ținându-se la Galați, au fost inspectate școlile de acolo și din Vâlcov de câte un inspector general. În urma constatărilor făcute s'au luat o serie de măsuri generale privitoare la ordine, curățenie, frecvență, împodobirea școlii etc.

Este de prisos să mai accentuăm cât de salutară este hotărârea luată, am dori însă, ca astfel de ședințe să se țină și în regiunile sărăcicioase de munte, unde școlile se luptă cu atâtea greutate. Deasemenea ar fi de dorit, să se publice constatările făcute cu aceste ocaziuni, ca să le cetească toți cei ce se interesează de școală.

Dacă s'ar face astfel de inspecții cât mai des, suntem siguri că, nu s'ar mai trece cu atâta ușurință în legea învățământului primar, fraza: „*Întreținerea școlii cade în sarcina comunei*“ și cu atât ne-am mântuit de una dintre cele mai grele probleme ale învățământului primar!

— *Din constatările inspectorilor generali.* Al doilea consiliu al inspectorilor generali ținându-se în Bucovina, la Cernăuți, au fost inspectate o seamă de școlile din acel oraș și jur. S'a ajuns la constatări triste cu privire la *frecvență, întreținerea localului de școală și învățământul limbei române.* Din aproape 10.000 școlari înscriși abia erau prezenți vreo 6 mii și ceva, Școlile prost întreținute și gospodărite, iar minoritarii, care predau la școlile de stat, nu prea cunoșteau limba română.

Și în urma acestor constatări s'au luat măsuri generale pentru întreaga țară. Inspecțiile de natura aceasta vor continua mai departe în alte părți din țară. Ele sunt de un folos extraordinar de mare pentru școală.

CERCUL CULTURAL REGIONAL

PROCES-VERBAL

Dresat azi 12 Noemvrie 1933, în ședința președinților Cercurilor culturale, ținută la școala primară din Petroșani, No. 1, pentru fixarea datei locului și programei ședințelor intime și publice, a cercului cultural regional, Petroșeni. Se hotărăște :

1) Ședințele (intimă și publică) se vor ține la 17 Decemvrie în Lupeni.

2) Subiectul conferinței pentru ședința intimă se fixează : „*Ce se înțelege prin învățământul unitar, regional și practic*” ?

3. Conferențiarii vor fi : din fiecare cerc cultural se va designa unul, de către membrii respectivului cerc, pentru pregătirea conferinței.

În ședință, conferința va fi ținută, de unul dintre cei pregătiți, după învoirea lor, sau prin tragerea la sorți.

4. Pentru ținerea lecției practice, se însărcinează, cu alegerea subiectului și designarea persoanei, din cadrul său, cercul cultural—Lupeni.

5) Cu aranjarea mesei comune se încredințează tot cercul cultural—Lupeni.

6) Serbarea populară de seara, o va aranja tot cercul—Lupeni, cerând, la nevoie și concursul celorlalte cercuri, conformându-se ordinul Minist.No. 168186 | 933, publicat în Buletinul școlar No. 20.

Drept care s'a încheiat prezentul proces-verbal.

Președinte
(ss) P. Turcu

Secretar adh.
(ss) M. Bogza

Adresa destinatarului:

D. lui Nicolae Bembea subredactor
 Com. Sibiul
 Jud. Hunedoara Sibiu p. Săliște

— TARGU-JIU —

INSTITUTUL DE ARTE GRAFICE «NICU D. MILOȘESCU»

— 1933 —